

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.

Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem čeku uradu št. 13.633.

Zakon parlamentarizma

Je tak, da se v izvestnih položajih more najti tudi še tako fantastično sestavljena večina na ministrskih stolicah. Ako idejna večina noče ali ne more prevzeti vladnega krmila, postane to pač cena trofeja onega, ki se mu posreči proglasiti kterikoli mixtum compositum za izraz javnega mnenja. Tedaj vzniknejo vedno oni slučajni, rekli bi loterijski kabineti, ki imajo na obratni strani rojstnega lista obenem napisan tudi že »partea«. Oni so nekakšno tehnično sredstvo, ki ga je treba upravnemu šefu uporabiti, da potek parlamentarnega življenja najde zopet svoj naravni tir.

Novo naše ministrstvo je naravnost idealno. Ono združuje — čeprav v nepravilnih proporcijah — vse jugoslovanske narode, vse vere in vse glavne politične tabore, je toraj heterogena tvorba par excellence. To še ni, da bi moralo biti samoobdoba. Novejša zgodovina pozna dosti pestrih kabinetov, ki so doživeli visoko starost in izvedli uvaževanja vredne načrte. Saj imamo baš sedaj priložnost videti, kako stoji Herriotov kabinet trdno sredi viharjev, ki vejejo iz desničarskih krajin. Ali je kakšna večja antiteza nego ona med socialisti in radikali ter levčarskimi republikanci? Na jedni strani kolektivistični program, poostren vsled komunistične konkurence, na drugi pa zastopstvo francoskega kmetijskega prebivalstva in malomeščanstva, teh najzagrizenjših pristašev zasebne imovine in odločnih nasprotnikov vsakterega socializma poskusa. Le da zahtevajo takšni položaji izredno izvežbano parlamentarno diplomacijo. Kajti tu se spreminjajo vse v taktiko, v kompromisno izrabo slehernega dejanja in vsake besede. Ali bodo ti Veseljaki, Petroviči in Hrasnice za daljšo dobo mogli ostati gospodarji razburkanega položaja, ali bodo njih dejanja vsaj en mesec odolela opozicijski kritiki, je vprašanje, na katero vidimo splošno zmaževanje za glavami, ki ga pa tu rajši ne načnemo, ker v politiki že jutrišnji dan lahko dokaže, da smo bili krivi proroki.

Tudi program je lep, in čeden; invalidski zakon, zemljoradniški kredit, obrtna banka, novela k uradniškemu zakonu in razni zakoni v korist delavskega in kmetijskega stanu. Minimalnejši pa t a program že ne more biti, zato, ker objavlja prav vsem stanovom nekaj, kar pri sedanjih finančnih razmerah tudi v petih letih ni izvedljivo. Da ostane v zunanji politiki pri starem, bi morala proglasiti tudi čista radičevska vlada, kajti zunanja politika je vendar le v majhnem obsegu odvisna od volje kterihkoli ministrov, ona je doma z mednarodnimi pogodbami, leži v pravcu trenutnih položajev in notranji dinamiki državnega življenja, je toraj Ninčičeva politika. Da so Korošci in Spahi prisegli na ustavo in jo obljubili čuvati, je logično, ako so hoteli prevzeti vladno (kdo pa si more to misliti drugače?). Če se bodo čutili silne dovoli, in bodo to smatrali za potrebno, bodo lahko ustavnim potem spreminjali ustavo, ne da bi si dovolili kake protustavnosti.

Nič, prav nič ni toraj izrednega na tem ministrstvu nego to, da se je njegovo rojstvo zdelo nekterim izreden dogodek. Še začetkom tega stoletja so se zaklinjale pri sveti Marxovi bradi vse socialistične stranke, da se ne znajdejo nikoli pri zeleni mizi z zastopniki buržev. Poskusili so. Bilo je nekaj ogorčenih protestov, deževalo je kongresnih zaobljub, danes pa so postale koalicije socializmov, klerikalcev in industrijskega meščanstva že tako samoumevna stvar, kakor vse, čemur se človek privadi. Čim večkrat in za čim daljšo dobo se združijo — četudi prisiljeni od trenutnih položajev — zastopniki centrifugalnih smeri v naši državi k skupnemu delu, tim prej bodo prišli k spoznanju, da temelje toli razkričana nasprotstva velikim delom na glupih fikcijah, od katerih so nekatere brez kritike podedovane, druge pa izmišljene v politični dnevi borbi. In to bi bila velika pridobitev za nadaljno zdravljenje našega parlamentarizma. V tem sodelovanju se bo že sam po sebi vstvaril stvaren pro-

Prva seja nove vlade.

Beograd, 29. julija. Ker so bili tekom včerajšnjega dne v glavnem vsi dogodki končani, se je pričelo po prisegi in sprejemu funkcij normalno delo nove vlade. Vsi ministri so že včeraj popoldne sprejeli funkcije, tako, da so lahko prišli na sejo vlade, ki se je pričela ob 4. in trajala do 6. To je bila prva seja ministrskega sveta, pri kateri so bili prisotni vsi razen dr. Hrasnice, ki se ne nahaja v Beogradu. Po tej seji je bil izdan sledeči komuniké: »Na seji ministrskega sveta dne 28. t. m. je sklenil ministrski svet: 1. da se skliče narodna skupščina, 2. da ministri izdajo okrožnice vsem uradnikom, v katerih naj jih posebej opominjo na vestno izvrševanje zakonov in čuvanje miru in reda, 3. da ministri utrjuje v svojih resortih stanje, kakršno je bilo ob prejemu resortov, 4. da mora vlada posebno važnost polagati na uradniški zakon in zakon o

pobijanju korupcije, 5. da minister pravde podvzame vse mere za revizijo reparacij in ukinjenje sekvestrov. V ukazni komitet so določeni sledeči ministri: Pečić, Kulovec, Behmen in Nastas Petrovič. Na tej seji je bilo govoreno tudi o merah za saniranje privatnih kreditov. V Beogradu, 28. junija 1924.«

Beograd, 29. julija. Na sestanku ministrskega sveta niso mogli definitivno določiti dan sestanka narodne skupščine. Skoraj gotovo se bo skupščina sestala v sredo 6. ali v četrtek 7. avgusta. Prav tako še ni končno rešeno vprašanje kandidature za predsednika narodne skupščine. Kot kand. za predsedništvo se omenja Dragotin Pečić, minister gradbe. O tem vprašanju in o izpolnitvi podtajniških mest in resortov v vladi bo sklepala bodoča seja vlade.

Radičevci in nova vlada.

Izjava dr. Mačka.

Beograd, 29. julija. Včeraj popoldne od 3. do 4. je imel g. Maček sestanek z Davidovičem. Po sestanku je g. Maček izjavil novinarjem sledeče: Na vsak način je jasno, da bomo podpirali to vladu, ker smo se skupaj borili, da vržemo vladu g. Pašića in zlasti pa še, da g. Pašić več ne pride na vladu. Kajti drugače sploh ne bi imel ves naš boj pomena. Podpirali bomo novo vladu, ker se ni ničesar dogodilo, kar bi spremenilo naše dosedanje stališče. Naš glavni sporazum je obsegal te točke: borba proti korupciji in delo za vzpostavitev bratskih odnosov med Slovenci, Hrvati in Srbi. Samoobsebi pa se razume, da se stanje ne more spreminjati tekom 24 ur in radi tega bomo po-

čakali 4 do 5 mesecev, da bomo videli, ali bo nova vlada izpolnila, kar je obetala. Od bodočega dela vlade zavisi tudi nadaljnja podpora vladi. O vprašanju, ali hočemo vstopiti v vladu, o tem se še nismo razgovarjali. Podpirali bomo vladu še na podlagi prejšnjega sporazuma in bomo, ako bi bilo potrebno, tudi vstopili v vladu g. Davidoviča. O vstopu v novo vladu pa se bomo šele razgovarjali. Danes pride v Beograd g. Predavec. Važno je to, da je situacija za nas povoljna in da se vse popravlja. O povratku Radića je g. Maček izjavil, da pričakuje Radića v najkrajšem času in da on nima razloga, da se ne bi vrnil v našo državo.

Kongres Džemijeta.

Beograd, 29. julija. Včeraj se je nadaljevalo delo kongresa Džemijeta v Skoplju. Izvršene so bile volitve za predsedništvo kongresa. Od kandidatov za predsedništvo je bil izvoljen Ferad beg Draga s 33 glasovi. Dženan Zija je dobil le 26 glasov. Na kongresu so soglasno sklenili poslati udanostno brzojavko kralju, ki se glasi: »Kongres organizacije južnih muslimanov kraljevine SHS, prošet globoke udanosti in vernosti do svojega kralja in države, pozdravlja ob svojem letnem zasedanju kraljevsko Veličanstvo in cel kraljevski dom z živio!« Podobna brzojavka je bila poslana tudi vladi.

Beograd, 29. julija. Kongres džemijeta v Skoplju se nadaljuje. Večina je za politiko Ferad beg Drage, to je za politiko današnje vlade. Danes je prišel v Beograd drugi vodja džemijeta Dženan Zija, jutri pa pride v Beograd Ferad beg Draga, prvi vodja džemijeta, da prisostvuje seji opozicijskega bloka.

SEJA GLAVNEGA ODBORA ZEM-LJORADNIKOV.

Beograd, 29. julija. Včeraj se je pričela seja glavnega odbora zemljoradničke stranke, na kateri so pretresali odnose zemljoradnikov do današnje vlade. Demokrati so namreč sedaj pričeli akcijo, da pripravijo zemljoradnike in radičevce do tega, da vstopijo v vladu. Zemljoradnikom ponujajo za g. Lazića prvo podpredsedniško mesto v narodni skupščini in nato še tajniško mesto, ako ne bi hoteli vstopiti v vladu. Oni 4 portfelji, ki še niso izpolnjeni, kakor trdijo, so pripravljani za radičevce, ki bi eventualno dobili še portfelj ministra gradbe, ker bi bil v tem slučaju g. Pečić izvoljen za predsednika narodne skupščine.

gram, na katerem bodo kdarkoli mogla sodelovali tudi najdisparatnejše smeri, ne da bi morale zatajevati svoja načela. Saj bi bil vendar mirakel, če bi to šlo takoj prvo leto po političnem ujedinenju. Separatističnih prepričanj nas v Jugoslaviji čaka gotovo še dosti; začeti jih na ta način omiljevati ni nikoli prežodaj.

K položaju.

Beograd, 29. julija. Politična situacija v Beogradu se sedaj, ko je prišla opozicija na vladu, normalno razvija v znamenju pričakovanja prve seje narodne skupščine. Takrat se pričakuje pričetek nove borbe med novo vladu in opozicijo. Davidović je zgodaj jutraj prišel v klub in konferiral z ministri. Zvečer se bo vršila seja vlade.

Beograd, 29. julija. Danes sta prišla v Beograd g. Predavec in Pavle Radić, ki sta se takoj po svojem prihodu razgovarjala z Mačkom in opozicijo. Vaš dopisnik doznava, da je sedaj nastal zelo težak položaj za današnjo vladu, ker so radičevci začeli vladu izsiljevati. Na vsak način zahtevajo, da se dovoli Radiću povratek. Radić pa je stavljen pred sodišče. Ako se bo Davidović držal svoje izjave, da je zakon najvišja volja naroda, potem mora biti Radić postavljen pred sodišče. Ako pa se bo držal političnega stališča, potem mora pustiti Radića pri miru. V vsakem slučaju je položaj zelo težak in kompliciran. Brez Radića HRSS noče podpirati nove vlade. Radikali pričakujejo skorajšnji padec vlade, ki bo padla radi medsebojne nesloge. Vseeno pa izgleda, da so govorice o bližnjem padcu vlade preuranjene.

PRED SKORAJŠNJIM ODHODOM KRALJA NA BLEJ.

Beograd, 29. julija. V dvoru se vrše priprave za odhod kralja na Blej. Kralj čaka samo poročila, kedaj bo sklicana seja skupščine in deklaracija vlade, da podpiše potrebni ukaz o velikih županijah, predvsem pa ukaz o izrednem sklicanju narodne skupščine.

PRED IMENOVANJEM NOVIH VELIKIH ŽUPANOV.

Beograd, 29. julija. Danes se je vršila v notranjem ministrstvu seja ukaznega komiteta ministrov, ki so ji prisostvovali Pečić, Behmen, Kulovec in Nastas Petrovič. To je bila prva konferenca ukaznega komiteta. Predvsem se je govorilo na seji o imenovanju novih velikih županov.

PRVEGA OBNOVITE NAROČNINO!

Izjava Nikole Pašića.

Beograd, 29. julija. Šef radikalne stranke g. Nikola Pašić je podal za »Narodni Dnevnik« sledečo izjavo: »Uverjen sem, da delam v dobrobit naroda in države. Ostanem v Beogradu in ne bom odšel nikamor na odmor. Na če-

lu stranke bom pričel ljuto borbo proti današnji vladi. V Beogradu bom imel nekoliko zborovanj. Nato bom odšel v Sarajevo in Bihać, kamor so me pozvali na zborovanja. Potem pa bomo pričeli rušiti vladu.«

Mnenja o novi vladi.

ZEMLJORADNIKI BODO PODPIRALI NOVO VLADO.

Beograd, 29. julija. Zemljoradniški poslanec Joca Jovanović je z ozirom na imenovanje nove vlade podal sledečo izjavo: Kar se tiče zemljoradnikov, bodo ti podpirali vladu nacionalne sloge v vseh onih vprašanjih in v delu, v katerem se bo ščitilo dobrobit države in vsega zemljoradniškega štanu. Invalidski zakon, zemljoradniški kredit in v zvezi s temi rešitev agrarnega vprašanja v Bosni, Vojvodini, Dalmaciji in Hrvatski, to so tri osnovne točke, na katerih bodo zemljoradniški poslanci vztrajali pri vladi Davidovičevi. Poleg tega bodo zahtevali ureditev uradniškega zakona, kajti od dobrega uradništva je odvisna dobra uprava, a od dobre uprave je odvisna zadovoljnost vsega naroda. Dobrovoljsko vprašanje in vprašanje izročitve sodišč vseh tistih, ki so kot visoki državni funkcionarji zlorabljali svoj položaj, mora sprejeti g. Davidović brezpogojno v svoj program. V vsem tem bodo ostali zemljoradniki na istem stališču, kakor so bili in bodo pripomogli, da se ta vprašanja razčistijo.

»POLITIKA« O NOVI VLADI.

Beograd, 29. julija. Današnja »Politika« objavlja na uvodnem mestu članek »Vlada bloka«, v katerem razpravlja o vidikih vlade ter o stališču Pašića-Pribičevića ter radičevcev. Koncem članka pravi »Politika«, da je naloga Davidoviča, da najde neko srednjo pot med stališčem Pašića in Pribičevića na eni strani ter med stališčem dr. Korošca na drugi strani. Vlada Davidoviča mora prožiti bratsko roko Hrvatim in Slovincem, ti so jo pa dolžni sprejeti. Ako tega ne store, potem bo zelo hitro padla vlada Davidoviča in njene ruševine ne bodo pokrile samo njo, temveč še marsikoga drugega. Pokrito ne bo samo Radičevce poimovanje o več narodih in njih zvezi, pokrito tudi ne bo samo poimovanje dr. Korošca o več plemenih in njihovi avtonomiji, marveč pokrito bo tudi naziranje Pašića in Pribičevića o pravicah državljske svobode. Demokratiški režim bo umrl zato, da se ponovno rodi v novi obliki. Na opoziciji je, da v korist naroda in krone pazno motri ta poskus bratskega sporazuma in izmirjenja. Zlasti pa mora skrbeti opozicija, da se bo to vprašanje obravnavalo z zadostno iskrenostjo in da ne preide Davidović mej državnega interesa. Kroga je izvršila svojo dolžnost do parlamenta, ki je le začasen, prav tako mora izvršiti tudi svojo dolžnost do naroda, ki je večin.

DEL DŽEMIJETA NA STRANI RADIKALOV.

Beograd, 29. julija. Danes jutraj je g. Pašić prišel v klub in se razgovarjal s Dženan Zijo, ki bo k radikalom baje privedel 5 džemijetovskih poslancev, ker se džemijet cepi.

VOJVODINA O NOVI VLADI.

Beograd, 29. julija. Vest o sestavi nove vlade je napravila v Vojvodini različen utis. Večina v Vojvodini ne odobrava nove vlade. Narodne manjšine, kakor Nemci in Madžari upajo, da jim bodo prepovedane organizacije, kakor Kulturbund ponovno dovoljene. Samostojni demokrati in radikali, ki so v Vojvodini v večini, so prepričani, da bo trajala nova vlada le kratek čas in da jo bo zamenila volivna vlada Pašića.

POGAJANJA Z ITALIJO.

Beograd, 29. julija. Pogajanja z Italijo se nadaljujejo. Pogajanja nimajo nobenega napredka, ker se bo sedaj naša zunanja politika nekoliko spremenila. Zunanji minister g. Marinković je podal včeraj zvečer izjavo o zunanji politiki.

NEMCI SO ZA NOVO VLADO.

Beograd 29. julija. Imenom Nemcev je izjavil dr. Kraft: Z zaupanjem pričakujemo razglas programa nove vlade. Sodeč po tem, kar se je dosedaj čulo o programu bloka, je ta program prirojen tako, da bi se moglo državo privedi na pot urejene, pravne države. Ena najpoglavitejših prednosti pravne države je enakopravnost vseh državljanov; enaka mera v pravicah in dolžnostih vseh državljanov, brez razlike vere in narodnosti. Tega v prejšnji vladi ni bilo, kar ni potrebno še posebej dokazovati. Po sestavi nove vlade pričakujemo od nje, da bodo vsi člani vlade v zakonodajnem in administrativnem delu stali na gornjem stališču in da bodo narodne manjšine, katerih sodelovanje za konsolidacijo države zamore biti zelo važno, inaugurirale režim zakonitosti, pravičnosti in enakosti. Nemško prebivalstvo naše države, ki je z vstopom v opozicijo pretrpelo težke žalitve in nezakonitosti, se upravičeno nada, da bo nova vlada popravila ono, kar je nad Nemci zagrešila poprejšnja.

»SAMOUPRAVA« O NOVI VLADI

Beograd, 29. julija. Današnja »Samouprava« posveča uvodni članek novi vladi. V tem članku izraža svojo sodbo o vladi, ki je poverjena opozicijskemu bloku in konča s političnega vidika, da je kabinet g. Davidoviča huda nesreča in udarec za vse pristaše narodnega edinstva. Davidović in njegovi prijatelji so naprtli vladi veliko odgovornost pred narodom, ker so spravili na čelo državne uprave ljudi, ki, ako se najbolje izrazimo, ne dajejo garancije za pravilni razvoj naših notranjih razmer v smislu ojačenja monarhije in utrditve edinstva med Srbi, Hrvati in Slovinci. Z moralno - političnega stališča je kabinet g. Davidoviča velika pogreška, ker se nahaja v tem kabinetu kot notranji minister Nastas Petrovič, ki ni imel toliko obzira, da bi preje izstopil iz radikalne stranke, in ni imel v sebi toliko značaja in časti, da ne bi na tako nelep način zapustil radikalno stranko, ki ga je spravila na površje in ga obogatila s svojim ugledom. Na koncu pravi »Samouprava«, da bo pričakovala daljnji razvoj dogodkov s popolnim prepričanjem, da bo kabinet g. Davidoviča trajal le kratko časa in da bo ostal v zgodovini zabeležen kot velika pogreška, ki jo je bilo treba odpraviti.

CARINSKA AFERA NA POLJSKEM.

Praga, 28. julija. Češki tiskovni urad poroča iz Katovic, da so tamošnji poljski uradi prišli na sled velikim carinskim poneverbam. Nekoliko katoviških trgovcev je privzelo s pomočjo carinskih uradnikov čez 20 vagonov svil brez carine. Škoda, ki je s tem povzročena erariju, je zelo velika, ker se plača za vagon svil 1 milijon zlatih mark carine. 12 carinskih in 50 železniških uradnikov je bilo vsled teh sleparij aretiranih.

Borzna poročila.

Beograd, 29. julija. Dunaj 0.1193, Praga 250—250.50, Milan 363.75—364.75, Pariz 430—432, London 371—371.50, Curth 15.57—15.58, New York 84.25.

Curth, 29. julija. Beograd 6.4250, Trst 55, London 23.92, New York 544, Praga 16.18, Dunaj 76. 1/2.

Trst, 29. julija. (Predborza.) Beograd 27.4750—27.50, London 101.65—101.75, Pariz 117.50—118, New York 23.05—23.10, Praga 68.60—68.80, Dunaj 326—328, Curth 424.75—425.50.

Dunaj, 29. julija. Beograd 837, Trst 3.064, London 312.000, New York 70.935, Pariz 3.622, Praga 2.107, Curth 13.055.

Dunajsko pismo.

Ob zgodovinski desetletnici.

Na Dunaju, 27. julija 1924.

Vse dunajsko časopisje pretaka kroko-filiske solze ob desetletnici napovedi vojne mogočne monarhije mali Srbiji. Kako drugače, mogočno in ošabno so pisali listi listi pred desetimi leti. Danes se nekako strmujejo svoje najljubosti, ki so jo razvijali po svojih predalcih po sarajevskem dogodku. Koliko neumnosti in brezneje oblastnosti se je pretakalo takrat po teh listih, kar je bilo pač le odmev omejenosti takratnih oblastnikov obdonavske monarhije. — Mi moramo biti samo hvaležni brezglavi politiki takratnih avstrijskih državnikov, sicer bi še dolgo ne bilo Jugoslavije, ne Češko-slovaške republike, ne novega položaja v srednji Evropi. Manj nesc svojih pameti se imamo zahvaliti njihovi kratkovidnosti za svojo današnjo svobodo, ki je še ne znamo dovoljno cenjevati.

Smotilo smo imeli na Dunaju velike protivne manifestacije. V ljudski dvorani novega rotovža je bil nekaj ljudski tabor, na katerem so govorili zastopniki vseh slojev in narodov. Potem pa se je razvila velikanška povorka in baklinda po Ringu do Schwarzenbergovega trga. Pri tem priliki smo videli prvič v tako ogromnem številu bakle novega tipa: iz transparentnega papirja, a v sredini luč. Nosili so nešteto zastav, standard, tabel z napisi: Nie wieder Krieg! Nosili so po dva in trije moške nase enakega pomena na platnu več metrov širokem. Godbe so igrane in klicali so: Nie wieder Krieg! — Danes pa je bilo v celnem mestu nešteto shodov z enakim namenom in po shodih demonstrativen pohod po Ringu.

Kako vse drugačni shodi in obhodi bi bili včeraj in danes, da so zmagale centralne sile. Težko si je predstavliti, kaj bi bilo z nami, kako bi Nemci praktični izvedli svoje velikomanske načrte, ki so jih širokoustno objavljali v mnogih brošurah: »Most do Adrije, od Hamburga do Bagdada!« V vseh teh deželah nobene češke ali slovenske šole, nobenega slovenskega lista, ne gledališča, ne njihovega jezika v uradih, proč s parlamentarizmom, trda nemška pest naj vlada tako dolgo, da bo zlomljen vsak odpor. — Tako bi Nemci tudi zavladali, zato naj kar lepo molče in se ne pritožujejo, da se jim posebno v Jugoslaviji gode krivice.

In da so zmagali, kako vse drugačni bi bila usoda premožljivih politikov, državnikov in generalov. Klicali bi jim hozoano, častili bi jih za bogove, mala nebena bi jim privoščili že na tem svetu, dočim jih po izgubljeni vojni pes ne povoha in mnogi so žalostno poginili v pozabljenosti in celo v revščini. Zaradi zanimivosti in v osveženje spominov na to težko dobo svetovne vojne ogledajo si nekaj glavnih korlejev bivše monarhije:

Poveljnik protiruske armade Auffenberg je dosegel pri Komarovu tako slavno zmago nad Rusi, da so mu dali poleg odklikavanj in redov se naslov von Komarov. Ali zavistniki so privlekli na dan neki njegov zastareli pregrešek, da so ga pahnili v ječo in potem v pokol. Zdal živi brez pokolnice na Dunaju in se preživlja s tem, da piše svoje spomine in priložnostne članke v časopise.

Generaloberst Arz je tri leta držal fronto proti Rusom in Rumunom, potem je bil do konca šef generalnega štaba, a po prevratu je postal nakrat inozemec in živi brez penzije, ki mu je nihče ne priznati.

Tudi v naših krajih dobro znani general Blazil Schemua je po Komarovu hrabro zmagal v pristihih bojih pri Zamočju. Ali ker je po pravici kritičnoval svojega divizionarja nadvojvodo Petra Ferdinanda, so ga spodili v pokol že leta 1915. Po prevratu mu penzije niso več plačevali in živel je s tem, da je po mahu prodajal svojo ogromno knjižnico. Leta 1920 ga je zadel kap.

Svetozar Božević je bil končno naš človek. Srb po duši in telesu. S svojim adjutantom je govoril vedno srbski. Kako je vodil nezmagano armado proti Italiji na Soški fronti, je velik zgodovinski dogodek. Umrl je prekmur iz domovine v Celovcu. — Nihče naših politikov ni prišel na misel, ali ni imel poguma, da bi o pravih časih spregovoril z njim zaupno in resno besedo: kako se bo njemu in nam obnašati za slučaj, ki je res nastal koncem oktobra. Da smo bili z njim na čistem: kako vse drugače bi bila končala vojna na Plavi in na zapadu Soče. Ne bile bi se dogodile iste brezglavosti, ki smo jih v svojo zgodovinsko sramoto doživeli prve dni novembra. Danes bi bili vse drugače na konju. — Mož nam je zapustil neovrne dokumente o dvajsetih ofenzivah na Soči, in že zato ni zaslužil takega konca v nemškem Celovcu!

V Celovcu hira v pozabljenosti znani general Potiorek, za sarajevskih dogodkov vojaški šef v Bosni. Morda se imamo njegovi nerodnosti zahvaliti, da smo danes mi to, kar smo. Spomini na pretekla časa

so naredili iz njega melanholika, ki gre polagoma smrti nasproti.

Leta 1920 je umrl generaloberst Tersztyansky, grd aristokrat, ki je smatral vojaka za kanonenfuter; brezobzirno je gnil ljudi v smrt tudi do zadnjega moža, če je upal na zmago.

Najodličnejša glava med vsemi generali je bil brez dvoma zdaj 72 let stari feldmaršal Conrad von Hetzendorf. On je eden tistih vojskovodij, ki je moral nositi vse grehe visokorodnih domisljavev. V marcu 1917 ga je Karel odklical z velikim redom M. T., ali odločil ga je kot šefa generalnega štaba. Prevzel je vodstvo armade na Tirolskem, ali še pred koncem je šel v pokol, ki so mu ga radi dovolili. Zdal živi na Dunaju in piše v časopise in napisal je že več debelih knjig svojih spominov, podprtih z dokumenti. Njegove knjige so dragocen prinos k zgodovini velike svetovne vojne.

V Švici živi: feldmaršal Friderik, feldmaršal Evgen in ogrski nadvojvoda Josef. Ta poslednji je bil poveljnik v Rumuniji in je bil tako fanatičen, da je sam s kraljem v sprednje vrste in strelske järke kot običajen vojščak. — Po padcu komunistov je bil on pozvan, da naredi na Ogrskem red. Ali moral je oditi, ker so veleli in mala antanta zahtevala, da mora zapustiti svoje važno mesto, kajti niso mogli trpeti tam člana Habsburške hiše.

Generaloberst Josef Ferdinand se je bil izkazal kot podkomandant pri Komarovu, potem kot naslednik Auffenberga od Gorlice do Lublina, ali končal je s porazom pri Lucku. Poveljnik nemške armade von Lisingen je zahteval, da ga mora avstrijsko vojni vodstvo odpoklicati, kar se je tudi zgodilo.

Feldmaršal Köwesz živi na Dunaju. Mackensen ga je spravljal na poveljniško mesto proti Rusiji in Srbiji in je imel vedno srečo.

Tu živi tudi feldmaršal Krobatin, vojni minister od 1912 do 1917. — On je zgradil ogromno novo vojni ministerstvo, na katerem se blišči napis: si vis pacem, para bellum! On je hotel že davno pretrgati zvezo z Italijo in napovedati ji vojno, ali diplomati so mu preprečili načrte. On je bil tisti, ki je prvi uporabil motorno močnarje 30.50. Na koncu je bil poveljnik koroške armade. — Njegov prednik feldmaršal Franc Mohr, častni meščan celovski, živi v Rodanu pri Dunaju.

Feldmaršal Böhm-Ermolli, poveljnik druge armade, je bil zavzel Lvov 22. junija 1915, radi česar je hvaležen mesto imenovalo glavno ulico po njegovem imenu in sicer »na večne čase«, ki so pa trajali le do novembra 1918.

Generaloberst Dankl živi v Inomostu. Zmagalec pri Krasniku je postal poveljnik na Tirolskem. Leta 1918 so ga čez noč odpravili, ker je bil nasprotnik majske ofenzive, ki se je bila skuhal v glavi tedanjega prestolonaslednika Karla.

Generaloberst Pflanzer-Baltin živi na Dunaju. Veljal je za najsposobnejšega vojskovodjo v Bukovini in je delal čudeže z malo armado proti veliki ruski presili. Poslal so ga v Albanijo potem, ko je zopet zavzel prelaz Užok v Karpatih.

Feldmaršal Surmay se je posebno izkazal pri Limanovu in prelazu Užok, da je dobil red M. T. in plemski pridevek »de Uzsok«. Leta 1917 je postal hovenovski minister. — Bela Kun ga je vtačil v ječo. Zdal je ravnatelj neke gradbene banke. — Njegov prednik generalob. Hazai živi deloma na Dunaju deloma v Budimpešti.

Feldmaršal. Peter Hoffmann je bil po svoje organizoval takozvano »Truppe Hoffmann«, s katero je držal vsu rusko armado v Karpatih in prešel v ofenzivo v Galiciji. Živel je na Dunaju in 9. maja 1923 padel poleg vojnega ministrstva v neko jarno in na posledicah umrl.

Med svetovno vojno je bil med vsemi avstrijskimi generali najbolj znan Franz Höfer, dasi ni bil nikjer na fronti. On je bil namreč podčef generalnega štaba in je podpisoval uradna vojna poročila. Umrl je leta 1918, leto pozneje njegova žena, pisateljica dosti dobrih romanov.

General Wurmb, poveljnik na Plavi, je umrl 1921. — Zadnji vojni minister Rudolf Stöger-Steiner, znan posebno dobro na Gorenskem, je umrl 1921 v Gradcu.

To so po priliki glavni matadorji stare monarhije za svetovne vojne. Skoro vsi so doživeli najhujše zaračunanje, kar jih sploh more prineesti zrelomu možu usoda. Mogočni napoli bogovi so končali ali še končujejo v pozabljenosti in celo v mizeriji. Ali si je mogoče zamisliti še kaj hujšega za take, v slajnih tradicijah vzrasle glave? — Danes jim ostajajo le še spomini na silajne čase, na velikanske upe in zatrdna pričakovanja le še lepših in slajnejših dni. — Žalostna je usoda mnogih takih rodbin, vzgojenih v do-

mišljah in sijaju; marsikatera hčerka se ni naučila nič resnega, in danes prodaja meso, ker nima nič duha v glavi. Bivše ekscelence, pred katerimi so se pripogibali tisočeri hrbti, so postale nakrat neznačne ničle, ki so prihajale ponižne in sključene pred marsikatera vrata... Tragika usode! Ali iz te tragike se je rodila naša svoboda, naša osvobodena domovina more gledati v srečnejšo bodočnost, ako bomo znali kovati ne-nadno srečo. Ali lahko rečem, da se nam ves svet čudi, kako majhne ljudi so našli pri nas tako veliki časi. Ali bo kaj kmalu bolje? — Rečem pa s tistim Francozom, ki je poslal domov poročilo o taki veličastnosti naše domovine, o takih njenih zakladih in naravnem bogastvu, da je vsi m... ki se tu repenčijo, ne bodo mogli uminiti.

A. G.

Londonska konferenca.

AMERIKA VODI.

Osredje vse konference tvorijo brez dvoma Amerikanci. Sele privolenje Amerike, da se pritegne reparacijski komisiji ameriški delegat, je spravilo londonsko konferenco v tek. In čeprav vodijo glavni boji s Francozi Angleži, stopijo vendarle v odločilnem trenutku na njihovo mesto Amerikanci, ki prisilijo s svojimi trgovskimi argumenti Francoze stalno do popuščanja. Samo v dveh pozicijah nočejo Francozi ničesar popustiti. Glede železničarjev, ki da morajo ostati v Poruhru in ga glede reparacijske komisije. Francozi pravijo, da morajo biti v slučaju stavke v Poruhru vedno pri roki francoski železničarji, ker bi bila drugače okupacijska armada ogrožena. Pripravljeni pa da so, da imajo francoski železničarji prav iste dolžnosti in pravice kakor Nemci. Amerikanci so nato spravili Francoze v nemalo zadrego, ko so jih vprašali, kaj da bodo storili, če bodo stavkali tudi francoski železničarji, kar je pri njihovi popolni enakosti z nemškimi železničarji s sigurnostjo pričakovati.

Ceprav pa so Amerikanci najbolj merodajni gospodje Londonske konference, vendar nočejo Angleži v nobenem oziru pokazati, kakor da bi imeli pred njimi respekt. Z javnih poslopj vi-se sicer ameriške zastave in priznava se tudi z vso odkritosrčnostjo uspešnost Amerike, toda na drugi strani se Angleži pedantično ogibajo vsemu, kar bi se moglo tolmačiti kot klečeplazenje pred Amerikanci. Nasprotno s ponosom povdarjajo, da so ameriških uspehov veseli, vsaj so to uspehi anglosakson-ske rase, torej Angležev.

OPTIMIZEM NARAŠČA.

V pondeljek se je vršila plenarna seja Londonske konference, na kateri so bili sprejeti sledeči trije važni sklepi: Poročilo o gospodarski izpraznitvi Poruhru je bilo sprejeto neizpremenjeno. Enako je bilo usvojeno poročilo juristov o povabilu Nemčije na konferenco. Angleški ministrski predsednik je bil pooblaščen, da povabi Nemčijo na konferenco, kakor hitro se mu to zdi umestno. Končno je bil sestavljen odbor pravnikov, ki naj uredi razlogo Dawesovega poročila tako, da ne bo v nasprotju z Versajsko pogodbo. Uspešnost plenarne seje je zelo pomnožila optimistično razpoloženje. To tem bolj, ker se je pričela borba med bančnimi skupinami. Kakor javlja namreč »Chicago Tribuna« se snuje nova bančna skupina, ki je manj nepopustljiva kakor Morganova. Zato bo ta teden v znaku konkurence dveh bančnih skupin. Da odgovarja vest čikaškega lista resnici, se vidi iz tega, da je bil Franciji že predložen ugodnejši predlog. Optimistično razpoloženje je tudi zelo utrdila izjava samega Morgana, ki je pred odhodom v Evropo izjavil novinarjem, da bo spor med ameriški bankirji in Francijo skoraj uglasen, ker ne zahtevajo bankirji nobenih političnih garancij,

temveč samo finančnih. Zahtevajo pa, da se zavezniki med seboj sporazumijo, da bo tako režim, ki se ima ustanoviti v Poruhru, osiguran.

FRANCOSKI POGOJI ZA IZPRAZNI-TEV PORUHRA.

Macdonald je poslal Herriotu in Theunisu pismo, v katere vprašuje, pod katerimi pogoji bi bili Francozi in Belgijci pripravljeni izprazniti Poruhre. Herriot in Theunis sta se nato sporazumela na sledeč odgovor: 1. Ker se tiče izpraznitve Poruhra samo Nemčije, Francije in Belgije, zato se ne more te-

ga vprašanja razpravljati na plenarni seji London. konference. 2. V nobenem slučaju se ne more izvršiti izpraznitve preje, dokler ne dobijo Belgija in Francija za to kakih koristi.

NEMCI NA KONFERENCI.

Prihod Nemcev se pričakuje v četrtek. Nemci bodo pozvani na plenum konference samo v tem slučaju, če je bil dosežen sporazum med zavezniki. Če bi Nemci sprožili vprašanje izpraznitve Poruhra, potem bi se Francozi temu zoperstavili, ker je v razpravi samo Dawesov načrt.

Kitajska in Rusija.

Poročali smo že o govoru sovjetskega zastopnika na Kitajskem o odnosih Rusije do Kitajske. Njegov govor je izval živahne komentarje. Po poročilih sovjetskega tiska pozdravljajo kitajski listi z velikim entuziazmom novega kitajskega sovjetskega poslanika v Pekingu, sodruga Karahana. List »Davan Bao« pravi celo: »Mi pozdravljamo poslanika Karahana ne samo v imenu Kitajske, temveč tudi v imenu vse vzhodne Azije, ker poimenuje imenovanje sijajno stran v zgodovini kitajskega naroda. Kadar gledamo delovanje odurnega imperijalizma in njegova kruta dejanja, tedaj šele razumemo, kako velika razlika je med dobrimi in slabimi narodi.«

In v resnici, kitajski listi imajo vzrok, da hvalijo sovjete. Evo, kaj so vse sovjeti napravili.

Mandžurska železnica je definitivno zapravljena. Kar ni uspelo Japoncem po zmagoviti vojni, to so dobili Kitajci od sovjetov zastopni. 25 let dela je izgubljenega.

Mongolija, ki je vedno simpatizirala z Rusijo, ker je v njej našla edino oporo proti kitajskim grabežljivim generalom, je izročena znova na milost in ne-

milost pekinškim generalom. Velika de-žela je s tem za Rusijo za vedno izgubljena.

Vse ozemlje ob Mandžurski železnici je bilo vsled kolonizacije skoraj popolnoma rusko. Danes je vse to prebivalstvo brez zaščite in moralo se bo izseliti. Vsa ruska trgovina ob železnici mora propasti, ker so kitajski trgovci sedaj gospodarji položaja.

Kako velika je izguba Rusije, se vidi iz sledečega: Skoraj milijon kvadratnih metrov prste zemlje, ki je štela komaj dve do tri stotisoč stalnega prebivalstva, je bilo vsled dela ruskih kolonistov pretvorjeno v kulturno zemljo. Posledica tega dela je, da šteje danes ta zemlja 13 milijonov prebivalcev in da je samo žetev žita vredna letno skoraj pol milijarde rubljev. Vse to delo je sedaj izgubljeno.

In kaj dobi Rusija?

Nekaj sovjetskih diplomatskih uradnikov je dobilo možnost, da živi v Mandžuriji, dela pa ne bodo imeli nobenega, kajti ruski trgovec, ruski kolonist ne bo imel obstanka v Mandžuriji. V resnici! Kaj ne bi Kitajci hvalili sovjetov!

Slovanski svet.

Češkoslovaška.

Izpremembe madžarske politike. Sovjetska politika madžarskih meščanskih strank doživlja v zadnjem času na Slovaškem vedno večje neuspehe. Tako piše glasilo madžarskih agrarcev tednik »Nep Ujsag«, da bo razcepilost madžarskih strank pospešila agrarno gibanje. Madžarsko ljudstvo da hoče imeti gospodarsko fundirano politiko, ono hoče imeti v Češko-slovaški svojo domovino in hoče videti dejanja, mesto samih obljub. Njegova narodnost ni v Češko-slovaški ogrožena in ravno tako tudi ne njegova vera. Madžarsko ljudstvo Češko-slovaške noče nobene izpremembe obstoječih razmer. Se odločnejše govori »Kassai Naplo«, ki imenuje politiko sedanjih madžarskih strank kot reakcionarno. Polagoma prihaja torej iztreženje tudi med madžarske vrste in sanje o stari slavi krone sv. Štefana postajajo vedno bolj samo — sanje.

POLJSKA.

Novi vojni zakon. V poljski zbirki zakonov je bil objavljen novi poljski obrambni zakon. Vojna služba traja odslej dve leti, razven pri artileriji in konjenici, kjer traja vojna služba mesec dni dalje. V rezervi so vsi moški do 40. leta, v črni vojski pa do 50. leta. Vojna obveznost se pričena, z 21. letom, v slučaju vojne pa z 19. letom.

RUSIJA.

Davki in nežetev. Ker je v nekaterih krajih nežetev zelo velika, so prosili od te elementarne nesreče prizadeti kralji za odpis davkov. Proti temu pa so ostro nastopili komunisti, ki so izjavili, da je davke na vsak način treba plačati. V tem letu ne sme biti niti ene gubernije, kjer se ne bi davki do pičice natanko vplačali, pišejo sovjetski listi. Vsaka gubernija mora plačati natanko tisto vsoto davka, katere ji je predpisana. Kadar razsaja glad, tedaj si naberejo veržniki denar. Naj se ga jim odvzame. Tako opešujejo komunisti svojo davčno strogost. Stvar seveda ni popolnoma taka, kajti kadar je nežetev, tedaj je bogastvo gubernije padlo in zato ne more vplačati gubernijskega davka, ko pa ob dobrih žetevnih časih in naj gromadno veržniki denar ali ne.

Veliki ruski slikar Ilija Jefimovič Ri-pplin praznuje dne 6. avgusta svojih šestdesetletnico. Vesti o njegovi boleznii so nerresnične.

Politične vesti.

— »Vreme« o postanku nove vlade.

Ugledni radikalni beograjski list »Vreme« piše: Po odločitvi radikalnega glavnega odbora se je kriza razvijala z neobičajno hitrostjo in preko vsakega pričakovanja je sinoči završila s sestavo nove vlade. Tako hitra rešitev je bila mogoča samo zato, ker so se vse čimenoje že za časa trajanja krize vsestransko proučile in je bila vsaka možna kombinacija presmotrena z vseh strani. Poleg tega je odlok radikalnega kluba onemogočil vlado Ljube Jovanovića. Kralj pa se je že naprej izjavil, da noče volitev. S tem je tudi odpadla volilna vlada Pašić-Pribičević. Kot edini parlamentarni izhod je bila zato samo vlada bloka, pa čeprav se je do sedaj vsled Radićevih avantur odklanjala. Govorilo se je tudi o izvenparlamentarni vladi vojvode Stepe Stepanovića ali Balug-džića. Ker pa bi se s tem suspendiral parlamentarizem, se je kombinacije ni izvedlo. V radikalnih krogih se je tudi govorilo o volilni homogeni radikalni vladi, ki bi morala biti izborna. Ker se je izjavil glavni odbor proti vsakemu sporazumu s strankami bloka, je morala odpasti tudi ta kombinacija.

— Novo vlado se po Beogradu sodi različno. Pristaši demokratske stranke so jo seveda pozdravili z navdušenjem. Sedanja opozicija pa ji v splošnem prorokuje hiter konec, ker da je zveza z radićevci brezupna. Med radikali pa je mnogo tudi takih, ki odkrito obžalujejo, da ni prodorilo stališče Jovanovića. Veliki del Beograda pa upa, da bo sedanja vlada z vstopom Jovanovića razširjena. Najbolj so ogorčeni seveda samostojni demokrati. Izjavljajo, da se bodo z najostrejšimi sredstvi borili proti novi vladi. Povdarjajo tudi, da velja med njimi in radikali sklenjen sporazum tudi za čas, ko so v opoziciji.

— Prva odredba novega notranjega ministra je bila, da je naročil vsem podrejenim oblastvom, da strogo pazijo. Kdo da bi hotel zapustiti Jugoslavijo. Naredbo tolmačijo kot napoved senzacionalnih protikorupcijskih procesov.

— Kongres Džemijeta v Skoplju. Kongresa se je udeležilo 50 delegatov, centralni odbor stranke in vseh 14 poslancev. Po poročilu verifikacijskega odbora se je razvila ostra debata zaradi nekaterih pooblaštil. Končno je bilo sklenjeno, da pregleda verifikacijski odbor še enkrat vsa polnomočja in potem poroča. Seja je bila nato zaključena. Popoldne je verifikacijski odbor po hudi debati verifikiral 57 polnomočij, dočim je trem udeležencem priznal samo posvetovalni glas. V razgovoru z dopisnikom »Vremena« je dejal Ferad beg Draga, da je prepričan, da bo kongres popolnoma usvojil njegovo stališče in obsojil dosedanje delovanje Kenan Zije. Na dnevnem redu kongresa so sledeče točke: Organizacija dobro-tvornih društev, okrepitev organizacije, stališče poslancev in njihov medsebojni sporazum, debata o sedanem političnem položaju, zlasti z ozirom na morebitne volitve.

— Norveška vladna kriza. Dne 16. septembra leta 1921 je bil na Norveškem sprejet protalkoholni zakon. Ta zakon ni sicer popolnoma prepovedal alkohola, ker je bil uvoz nekaterih vin dovoljen. Vseeno se zakon ni obnesel. Thotapstvo se je silno razvilo in ves zakon je postal pravzaprav flu-zoren. To dokazujejo najlepše sledeče statistike: Leta 1921 je bilo zaplenjenih 17.000 litrov spirita. Leta dni kasneje je 93.000 litrov in v letu 1923 je to število naraslo na 197.000 litrov. Vlada je hotela zato ta zakon ukiniti in se je pri tem sklicevala na to, da bi se državni dohodki potem poravnali za 30 milijonov norveških kron, kateri denar posravnijo sedaj thotapci. Kljub temu pa je parlament odklonil vladni predlog z motivacijo, da se mora o ukinitvi zakona izreči ljudstvo potom posebnega referenduma. Vlada je vsled tega odstopila novo vlado je sestavil Mowinkel, ki je preje zunanji minister.

Avstrijski kanceler dr. Seipel je prazno-val dne 23. julija svoj 25 leten mašinski jubilej.

Nemški kancelar Marx je sklenil, da se vrne nemškemu cesarju vsa njegova imovina.

C. Golar:

Bolna žena.

Siv somrak se je razprostiral pod poetnim nebom, jutro še ni pogledalo izza le-sov in skozi okenca v nizko kmečko hišo, kjer se je dramil kmet Ambrož na nizki skrtni, ki jo je sinoči pogrnil z debelim suknjem in legel nanjo. Lene sanje so bile v njegovih očeh, vzdignil je glavo in široko zazdelah. Bolele so ga kosti po vsem telesu, zato je bil nejevoljen sam nase, ker je mislil, da v pijanosti ni našel postelje in tako prebil noč na trdem pokrovu. Zaklet je jezno in zamolklo. V tem zasihi v nasprotnem kotu pod uro, ki je enakomerno tolkla svojo pot, težko dihanje in lečanje. Zdal se je zdramil popolnoma in spomnil se je svoje bolne žene. Sklonil se je pokonci in poslušal. Slabotni vzdihli so žalostno plaval po izbi, in zdelo se je, da vstajajo sence iz kotov, temne in tihe sence, ter prihajajo k bolni kmetici, in potem se zopet razbeže in škodoželjno skrijejo na vse strani.

Skoraj ga je bilo strah in ves siv in bled je bil njegov obraz, ko je stopil k posteli. Zgajave je bilo obrnjeno od okna in videti je bilo samo temno stvar, ki se je ločila od belih blazin in včasih nenadoma zadrževala, in čuden glas se je odtrgal od tam. Naglil se je nižje in zagledal grenko razvlečena usta, motno belino vlačnih oči in razkuštrane, potne in umazane lase, ki so se prijemale čela in visele po licih.

»Polona!«
Poklical je tiho in glas se mu je tresel. Bolnica se ni ganila, samo hropenje je za trenutek prenehalo, kakor bi poslušala.

»Polona, ali ti je hudo?«

Vzdihl so bili močnejši in so prihajali kakor odsekanj, stresalo se je vse telo, da je škripala postelja. Polozil ji je roko na čelo, a jo urno zmaknil. Čelo je bilo mrzlo in neoprijeto mokro. Njegov strah se je večal in začel se je skoraj nehoti odkikati od postelje. Poklical je dekle:

»Marjana!«

Dolgo je klical, predno se je prikazala, zaspana in razmršena, v spodnjem krilu in goloroka, napoli golih prs.

»Ona umirala!« je šepnil z ostrim povdar-kom. Kakor da je silila te besede, je bolnica zastakala glasneje in nato lečala dolgo in tožeče.

»Joi! Kje je sveča z Višarij?« Dekla je pritekala radovedna k postelji in ves čas zapenjala srajčnik. Njena lica so bila rjava in trda in osuplost je gledala iz oči.

»Kaj-ne, Marjana, umirala?« Kmet je pogledal dekle in ko je videl njene bohotne prsi, se ji je približal in jo prijel za ramo. Dekla se ni umaknila in je srepo gledala bolnico v obraz. »Seveda umirala! Kje pa je tista sveča? Ali ni bila v miznem predalu?«

»Hitro, hitro, Marjana, ali ne vidiš, da jo že pot obliava? Precej bo pri kraju! Ali si jo našla?«

Dekla je prihitela s svečo in jo stisnila v roke bolnici, ki je pretrgoma soplja in so ji bolestno drgetale prsi. Ali prsti niso hoteli obdržati sveče in so se razklenili drug za drugim in skoraj bi se užgala postelja.

»Joi, joi, joi! Marjana, sama glej, da bo lepo, mirno umirala, meni se mudi v trg k maši. Nedelja je in potem grem naročit raka-v. Ti pa glej, da ji bo zvonilo, kot se spo-dobi. Z vsemi tremi naj ji zvonil, in dolgo.«

Ambrož se je med tem napravljval, s korcem vode, ki si jo je pluskal v obraz, si

je zmil lica in vrat ter nato stopil k postelji, kjer je ležala bolna žena. Pri kraju je gledala izpod nje rjuha, potegnil jo je k sebi in si obiral mokri obraz. Dekla je stala ob vzglavju in svetila.

»Že potema,« je dejala malomarno.

»Oh, kakšna nesreča, kakšna nesreča, Saj pravim!«

Ambrož je mrmral in si hitro otrl rjavi obraz, ki je zdaj gorel v črni rdečici.

»Zdal pa mislim, da bo kmalu, že sope bolj poredko in tudi slisati si ni več kakor poprej.«

»Le vse naredi, kot sem naročil, zdaj grem,« je dejal kmet pri vratih. »Pa umrl jo tudi in preobleci! Pa naj ti kakšna baba pomaga! Sovčkulja, že utegne. Ji bomo pa dali polk moke za to!«

Ambrož je zaprl vrata za seboj, a čez trenutek se je vrnil, kakor da je nekaj pozabil, ter zabičil dekl:

»Veš, s tremi naj ji zvonil, nočem, da bi kdo kaj rekel. V nedeljsko obleko je pa ni treba preobleči. Za Božjo je imela novo, in bilo bi jo škoda. Delavno vzemi, pa jo pre-gni s frišno rjuho!«

Zapri je vrata in vzdihnil:

»To so krizi in skrbil! Kaj vse moram prestat s to žensko! Zmajal je z glavo in v naglici jo je zagledal pred seboj, kako je bila pred tremi dnevi vsa vlnjeva in obraz, zabuhla in grda, ko je padla s klopi, kamor se je zavlekla iz kuhinje. Dekla je vplja na pomoč, a ona je samo grčala in tiščala pene. Prenesel jo je v posteljo in ponoči je plju-vala in lečala, da je bilo groza in potem se ni več zavedla.

»Na, zdaj je pa umirala,« je dejal. Najbolje bo, da grem sam k cerkovniku in mu naročim, naj ji zvonil.

Na videz žalosten in potr, se je ustavi-l pred nizko kačljivo in zav

Dnevne vesti.

Ljubljana, 29. julija.

OBČINSKE VOLITVE V MESTIH IN TRGHI MARIBORSKE OKOLICE.

Maribor, 29. julija.

Blizamo se avgustu in septembru, ki bosta meseca občinskih volitev v naših mestih in trgih. Stranke se na predstojajo borbo pripravljajo že dalje časa, vendar pa stoji vsa borba več ali manj v znamenju nemčurske in nemške nevarnosti. Posebno v večjih mestih in trgih je ravno ta nevarnost diktirala formo raznih strankarskih kombinacij pri sestavljanju volilnih list. V Mariboru, političnem, kulturnem in gospodarskem centru naše oblasti se je že zgodaj spomladani dosegel sporazum med vsemi narodnimi slovenskimi strankami, tako, da bode vložena s te strani samo ena lista, na kateri bodo po gotovem proporcij zastopane po svojih kandidatih SLS, JDS, NRS, NSS in SKS. Druga lista bo nemška in nemčurska, tretja socialistična, četrta pa — lista Zgorskoga. Po sedanjem volilnem meniku ima Maribor krog 7000 volilcev. Udeležba gotovo ne bo znašala več nego 70 do 80 odstotkov in ker slovenski blok lahko mirno računa na vsaj 3000 glasov, mu je relativna ali pa celo absolutna večina zagotovljena in s tem seveda tudi popolna zmaga.

V Celju, drugem našem največjem mestu se bo bila huda borba med obstoječimi strankami, ker bodo nastopile večino samostojno. Skupno listo bodo postavile samo napredne stranke JDS, NRS, NSS in SKS, SLS gre v volilno borbo samostojno, ravno tako socialisti in Nemci ter nemčurji. Verjetno je, da si bo napreden blok priboril relativno večino in zmago, ker SLS v Celju ni močna, socialisti bodo pa izgubili mnogo svojih starih glasov na korist nove nemško-nemčurske liste.

V Ptujju je bil ravnotako kakor v Mariboru dosežen sporazum med vsemi slovenskimi narodnimi strankami. Na skupni listi bloka bodo pristali JDS, NRS, NSS in SKS. Njej nasproti bosta stali lista Nemcev in nemčurjev ter lista socialnih demokratov. Ker bodo kakor v Mariboru in v Celju, tako socialni demokrati mnogo izgubili na račun Nemcev in nemčurjev, se bo v Ptujju bila glavna in tudi precej ostra borba med slovenskim blokom in nemčurji (pravih Nemcev-volilcev je v Ptujju komaj kakih 20). Treba bo mnogo borbe in naporov, da se prepreči katastrofa.

V Slovenski Bistrici so demokrati z nekaterimi drugimi sklopili zvezo z manj zagrinjenimi nemčurji in jih tako razcepili. Zagrinjeniji nemčurji imajo svojo list, ravno tako tudi socialisti in SLS. Prosto, ravno tako tudi socialisti in SLS. Prosto, ravno tako tudi socialisti in SLS. Prosto, ravno tako tudi socialisti in SLS.

V Konjicah bo težka borba med naprednjaki, SLS in nemčurji, ki so precej močni.

V Sočtanju so demokrati sklopili sporazum z nemčurji, nacionalisti pa so proti tej zvezi postavili svojo nacionalistično listo. Razen tega grede tam v boj SLS in socialisti.

Ostra bo borba tudi v Slovenjgradcu med Slovenci in Nemci, oziroma nemčurji. Nemčurska nevarnost je zelo opasna.

V St. Lovrencu na Pohorju je slovenska stvar pokopana. Skušal se je doseči kompromis, po katerem bi bila vložena samo ena lista in bi torej niti ne prišlo do volitev. Po tej kombinaciji bi imeli Slovenci večino in župana, toda pristati SLS so malo pred definitivnim sporazumom izjavili, da ne gredo skupa z nacionalisti in tako so bile vložene tri liste SLS (avtonomistična), nemčurska (gospodarska) in socialistična. Naprednjaki so zamudili termin. Zmagali bodo nemčurji, ker je SLS v trgu zelo šibka.

V Marenbergu se volitve ne bodo vršile letos, ampak drugo leto. Dela se na to — in z uspehom — da se postavi na eni strani skupna lista vseh Slovencev, tudi socialistov, na drugi pa bodo ostali Nemci in nemčurji. Slovenska zmaga bo v tem slučaju zagotovljena.

V Sv. Lenartu in Sv. Trojici v Slovenskih goricah se bo bila borba med naprednjaki, SLS in nemčurji.

V Središču so vložene liste JDS, SKS in SLS. Tu so demokrati odklonili zvezo z SKS.

Drugod se bo bila borba večina med naprednjaki in SLS, a bodo prišli skoro povsod v poštev seveda tudi nemčurji; vendar kot čisto nenevarna manjšina. Razen v Sv. Lovrencu na Pohorju bodo torej, kakor je upati, ostali nemčurji povsod v manjšini. Razočaranja pa, kakor povsod v politiki, seveda tudi tu niso izključena.

— Osebnost. Za zdravnika v splošni bolnici v Ljubljani je postavljen g. dr. Lojze Pirnat. — Za pisarja vezbenika v državnem zdravilišču za bolne na pljučih v Topoljšici je nastavljen Vinko Bernik.

— I. kongres Zveze slovenske agrarne mladine bo v dnevi od 5. do 7. septembra v Ljubljani. Ker se o kongresu v slovenskih listih ne poroča, prinašamo podatke o namenu in organizaciji kongresa iz češkega »Venkova«. Inicijativno za kongres so dali Čehi in sicer njihova Osrednja mladinska organizacija. Čehi so tudi aktivno sodelovali pri kongresnih pripravah. Glavni namen kongresa je, da se spoznajo slovenski zemljoradniki in da se s tem pripravi tla za osnove vseoslovenske zemljoradniške zveze. Kakor poroča »Venkov«, se bodo Čehi udeležili kongresa v lepem številu. Po kongresu pride Čehi ekskurzijo po Jugoslaviji in sicer preko Dalmacije, Bosne in Hrvatske. Stroški za potovanje so proračunjeni na 1200 čeških kron za vsakega posameznika.

— Solške lekarne. Prosvetno ministrstvo je izdalo nalog vsem šolam, da si se pred začetkom šolskega šolskega leta nabavijo male solške lekarne, ki jih je priporočilo ministrstvo narodnega zdravja.

— Na naslov zdravniške zbornice. Po Ljubljani in drugih krajih Slovenije se v zadnjem času govori, da umirajo ljudje v najlepši dobi vsled zdravljenja po neki novi metodi terapije, ki obstaja v vbrzganju takozvanih čudodelnih injekcij. Pacienti, ki uporabljajo to zdravljenje, prenašajo težke muke, mnogi od njih pa tem injekcijam tudi podležejo. Zdravniški parere se v tem slučaju glasi: »Zastrupljenje organizma«. Ker trpi od teh govoric ugled zdravniškega stanja in ker se tudi občinstvo zelo razburja, mislimo, da je dolžnost zdravniške zbornice, da nastopi in prepreči nadaljno tako zdrav-

ljenje, če je to v resnici nevarno ali pa da z zadostnimi pojasnili zatire te govorice. Upamo, da ne bo zdravniška zbornica našega apela pruzila.

— Odškodnina za pokradeno denarne pošiljke. Glasom odredbe Glavne kontrole se nadoknadi iz državne blagajne oni denar, ki ga pošiljajo privatne osebe v denarnih pislih po pošti, a je med potjo po roparjih pokraden. Povračilo sledi seveda le v slučaju, ako se dokaže, da je bilo denarno pismo utropano.

— Poziv cvetličarjem in lastnikom vrtov in nasadov v Sloveniji. »Jadranska Straža« priredi dne 2. in 3. avgusta t. l. mornariške dneve na Bledu. Med drugim je na programu tudi cvetlični korzo na jezeru. Ker potrebujemo v svrhu okrasitve čolnov mnogo cvetlic in zeljnih, obračamo se na vse lastnike vrtov, nasadov in posebno na cvetličarje z vladno prošnjo, da darujejo cvetlice in zeljenja v kolikor večji množini in dokumentirajo s tem svoj patriotizem in ljubezen do domovine in vlačarske hiše. Imena vseh darovalcev objavimo v časopisih. S posebno prošnjo se obračamo na Maribor. Darovalci izven Ljubljane naj blagovolijo poslati svoje prispevke naravnost na občinski urad Bled. Oni iz Ljubljane in okolice pa na glavni odbor »Jadranske Straže«, Turjaški trg 3/II. do petka dopoldne, ker se popoldne s prvim vlakom prepeljejo na Bled. Za darove se zahvaljuje glavni odbor »Jadranske Straže« v Ljubljani.

— V sanjah videl tatove. Nedavno je bila pri trgovcu s steklom Martonu v Sarajevu izvršena velika tatvina raznega nakita. V zvezi s to tatvino je zanimiv telepatički slučaj. V času, ko je bila tatvina izvedena, se je prebudi najmlajši sin Martonov, ki je spal v svoji postelji. Ko se je prebudi, je začel zelo jokati. Povedal je očetu, da se mu je sanjalo nekaj strašnega, vsled razburjenosti pa ni mogel povedati kaj. Šele naslednji dan, ko je Marton prestrašen vzkliknil: — Meni je ves nakit pokraden? — je deček odgovoril: — Da. meni se je o vsem sanjalo. — Nato je otrok pripovedoval, kako je videl dve ženi (povedal je imena) in dva moška, ki so s ponarejenim ključem odprli vrata in pokradli nakit ter nekaj gotovine. Ostalih stvari se niso dotaknili. Po izvršeni tatvini so se vtičnici sestali na hodniku in eden za drugim odšli na ulico. Tako so se dozgovorili na hodniku, da ne vzbude suma. Interesantno je, da je policija že poprej, preden je zvedela za to otrokovo izpoved, aretirala neko ženo, katere ime je deček navedel iz svojih sanj.

— Podivljan bik. Te dni je Beograd doživel novo senzacijo, ki je povzročila beograščanom precej strahu. Na ulicah se je nenadoma pojavil podivljan bik. Prestrašeni ljudje so po telefonu klicali na pomoč žandarmerijo in policijo, nekateri celo notranje ministrstvo. Preko dve uri je letal bik po ulicah in nikdo se mu ni upal približati. V neki ulici je zdiralja žival skozi odprta vrata v neko dvorščico, a od tu v stanovanje, odkoder je silila pri zaprtem oknu ven. Slednjič je bik obstal in neki mesar mu je zadal z nožem smrtni udarec v vrat.

— Orni v Varaždinskih Toplicah. Znan vodja bivših štajerskih renegatov, izdajatelj zloglasnega »Štajerca« in bivši ptujski župan Ornič, ki je ob osvobojenju pobegnil v strahu pred ljudsko sodbo v Avstrijo, se je letos zgodil ojačati in prišel na obisk v Ptuj. Misli je, da se Ptujčani že pozabljajo, pa se je zmotil. Pod njegovim stanovanjem je že prvo noč pokalo in Ornič se je takoj zjutraj izgubil iz Ptuja. Trdilo se je, da se je vrnil v Avstrijo, vendar pa se nam sedaj poroča, da se nahaja še vedno v naši državi. In sicer v kopališču Varaždinske Toplice, kjer ga obiskujejo tudi razni sedanjí voditelji naših Nemcev in nemčurjev. Radovedni smo kdo in zakaj se je temu našemu najhujšemu narodnemu nasprotniku dovolilo bivanje v naši državi, kjer sedaj nemoteno zopet nadaljuje tam, kjer je leta 1918 nehal?

— Svojo ženo pred otroci razsekal. Preteklo nedeljo je bil izvršen v tovarniškem okraju Smerning na Dunaju strašen krvav zločin. Delavec Franc Blank je na grozen način umoril svojo 32 letno ženo, s katero je pred 4 tedni sklenil drugi zakon. Obhajal je god svoje žene na ta način, da se je v neki gostilni upiljal in ko je prišel domov, je nenadoma napadel ženo in jo vpricho 9 otrok na kosce razsekal.

— Roparski napad. V vasi Statnik pri Brodu se je te dni dogodil grozen zločin. Neznani zločinci so sredi noči vlomili v stanovanje gostilničarja Vasilija Kuseka in ga na mestu ustrelili. Nato so smrtno ranili tudi njegovo ženo in petmesednega otroka, ki je ležal pri materi v postelji. Oba zakonca sta bila takoj mrtva, a dete se bori s smrtno. Ker roparji niso iz stanovanja ničesar odnesli, se vzdržuje sum, da se gre za kakšno maščevanje. Čudno pa je tudi to, ker je bila Kusekova rodbina splošno znana in priljubljena. Uvedena preiskava dosedaj še ni nudila nikakih uspehov.

— Nenavadna eksplozija. Pred kratkim se je začel pekat nekí Simo Dobrič iz Slatine z izdelovanjem soda-vode. Ker pa ni bil vešč manipuliranja, je po nepravilnosti pustil na solncu voz, na katerem je bilo 70 steklenic soda-vode. Vsled vročine so jele ena za drugo eksplodirati in je nastalo pokanje, kot da bi kdo streljal iz strojne puške. Vse steklenice so bile zdrobljene. V cel vasi so bili ljudje vsled te nenavadne eksplozije zelo vznemirjeni. Zanimivo je, da se Simovemu bratu Stevu, ki je med eksplozijo ves čas mirno spal na vozu med steklenicami ni ničesar zgodilo. Pokanja ni niti čul.

— Orjaški požar v Salonikih. Iz Aten prihajajo poročila o strašnem požaru v Salonikih, ki je upepelil en del mesta, ki se imenuje Vardare. Več tobačnih tovarnih je uničenih. Škodo cenijo na več milijonov dolarjev.

— Katastrofalen ogenj v Bukarešti. V Bukarešti je te dni izbruhnil ogenj, ki je uničil velik del tovarniškega materiala v tamošnji tobačni režiji. Poškodovanih je več težko nadomestljivih strojev. Kakor se govori, so ogenj povzročili komunistični agenti.

Naročajte in širite »NAR. DNEVNIK«.

Ljubljana.

— Dr. Josip Lavrenčič, odvetnik iz ugledne narodne rodbine, je danes ob 4. uri zjutraj nenadoma umrl. Prehladil se je bil na planinah in dobil pljučnico. Neposredni vzrok smrti je zastrupljenje krvi. Opraskal se je ob skalah ter je neznan rano zanemaril. Bil je blaginja »Društva slovenskih pravnikov«, sicer pa rezerviran človek, ki se politično ni udeleževal.

— Umrl so v Ljubljani. Alojzij Vadnal, železn. višji revident v pok., 46 let. — Alojzij Cesar, bivši železniški uslužbenec, hiralce, 84 let.

— Policijske priljeve. Goljufije 2. javno nasilje 1, kaljenje nočnega miru 1, prestopki paslega kontumaca 1, prestopki cestnopolicijskega reda 1, prestopki policijske ure 1, lahka telesna poškodba 1, navedba napačnega imena 1, najdba krave 1, nezgoda 1.

Maribor.

Nesreča. Petnajstletni mizarski vajenec Rihard Berečič si je v nedeljo pri padcu zlomil desno roko v podlaktu. Pozvan je bil rešilni voz, ki ga je prepeljal v bolnišnico.

Ravnatelj drame brez stanovanja. Stanovanjski urad je na korist hišnega lastnika odpovedal dosedanje stanovanje ravnatelja drame g. Bratina in igralke g. Bukšekovi. Seveda ne, da bi jima nakazal ruko. Sedaj jima grozi celo z deložacijo. Upamo, da bo stanovanjski urad vendar prihranil Mariboru ta škandal in nakazal obema umetnikoma še pravočasno drugo stanovanje.

Policijske priljeve. Včeraj je policija aretirala 1 osebo radi pijanosti in razgrajanja in je prejela 15 prijav: 1 radi kaljenja nočnega miru, 1 o samomoru, 5 radi prestopkov cestnopolicijskega reda, 3 najdbe, 3 izgube in 2 drugi.

Samomor. Včeraj popoldne krog 17 je opazila Olga Bender stanujoča na Kralja Petra trgu, da se njen oče, posestnik in sodavkar, Florian Bender zelo čudno vede. Ko je stari Bender izginil v šrambo za konjsko opremo na dvorišču in se tam zaprl, je v strahu, da si oče ne bi kaj naredil, pozvala nekoga Munda, ki je s silo odprl šrambo in našel Benderja obešenega na verigi za vrat. Skupno z drugimi, ki so prihiteli na pomoč je Munda skušal obesena zopet obuditi k življenju. Na lico mesta je prihitel dr. Černič, ki je ugotovil, da je vsak napor zaman, ker je Bender že mrtve. Bender je izvršil samomor radi družinskih razmer.

Nevaren tat. Danes je policija aretirala na Aleksandrovi cesti brezposelnega delavca Ivana Saterja, ki je od 8. julija lanskega leta, ko je prišel iz kaznišnice, kjer je bil zaprt radi roparskega napada in tatvine, izvršil več novih tatvin v Mariboru in okolici. Doslej je ugotovljeno, da je Sater ukradel hlapcu pri lesni družbi Drava razne obleke za 3.500 Din, nekemu drugemu za 200 Din, Josipu Lauberju raznih stvari za 2.500 Din in Alojziju Rojku pri Sv. Barbari obleke in masti za 1450 Din. Sater je bil že danes izročen sodišču.

O karambolu volaškega avtomobila in nekega motokicla na Grajskem trgu, o katerem smo že včeraj poročali, je policija ugotovila, da je karambol zakrivil motokiclist in ne voljaški šofer. Motokiclist je namreč preneglo vozil. Policija je radi tega izdala strogo naredbo proti prenegli vožnji motokiclistov.

Krvav spopad med Orjuno in Hanao.

V soboto okoli 11. ure ponoči je prišlo na voznik Kuvkovičeve in Gunduličeve ulice v Zagrebu do spopada med Hanaovci in Orjunaši, kar je imelo za posledico, da je en Hanaovec mrtve, a en Orjunaš težko ranjen. Visokolec, Crislav Angeličević, član zagrebške Orjune, je na omenjenem prostoru srečal Hanaovca M. Zovka, blaginjaka pri savskem kopališču. Angeličević in Zovko sta imela po dva spremljevalca. Pri srečanju je prišlo med obema strankama do prerekanja, v katerem je nekdo Angeličevića nenadoma močno udaril s palčco po glavi, da ga je takoj obilila kri. Angeličević je potegnil revolver in oddal na Hanaovce strel, ki je pogodil Zovka, ki se je zgrudil. Nato so ga naložili njegovi prijatelji v avto in ga odpeljali v bolnišnico. Črnič kakih 200 ljudi, med katerimi so bili Hanaovci in navadni pasanti, je začela divjati lov za Angeličevićem. Ta se je baje skril v hišo št. 26 v Gunduličevi ulici, kjer je uredništvo »Novosti«. V tem pa je že tudi policija stopila v akcijo in jela razganjati ljudi. Le neradi so Hanaovci sledili odredbam policije in iz neke skupine so se začeli celo trije strelati.

Včeraj popoldne je podlegel Zovko rani, ki mu jo je povzročil strel. Med tem je bil tudi Angeličević aretiran. Rana, ki jo je zadobil pri spopadu, ni smrtonosna.

Tekom včerajšnjega in današnjega dne je policija aretirala več Orjunašev in Hanaovcev ter uvedla najstrožje preiskave. Ubiti Zovko je bil 23 let star in komaj nekaj tednov oženjen. Njegova žena se nahaja v tem času v Dubrovniku. Hanao in radikalno-nacionalni mešanji pripravljajo Zovku veličasten pogreb. Ostala zagrebška javnost je sprejela ta incident z ogorčenjem in protestom naglašujoč, da je vsak čas, a zlasti ponoči, ogrožena telesna varnost mirnih pasantov.

Dopisli.

NACIONALNA SRAMOTA.

Iz mariborske okolice smo prejeli sledeči dopis: V vlakih od St. Ilja do Poljčan se čuje vse polno nemškega ščebetanja. Na juca, ki potuje tudi, napravi to utis, da se vozi po popolnoma nemški pokrajini. Kdo pa so tisti, ki tako hvalijo to blaženo nemškostarsko klepetanje? Večina žene in hčere nemškotarskih železničarjev, ki se vozijo z jugoslovenskimi režijskimi kartami. Dalje šoloobvezni otroci, vzgojeni v nemškotarskem duhu, ki tudi prav pridno ščebetajo nemški. To je naša nacionalna sramota, kateri mora biti konec. Če jih človek vpraša, zakaj (švabčarje), ti dajo odgovor, da so tako vajeni. Žraven tega pa so še ponosni na to svojo »navado« in se proti sopotnikom vedejo ošabno. — Te nemškotarske železničarske družine je treba pogrnati tja, kamor spadajo, ali pa jim pobrati brezplačne vožne legitimacije. V petem letu osvobodjenja se pri nas ne bo več nemčurjev. Če ne pojde drugače, se bomo za to poborjali mi, davkoplačevalci, ki vzdržujemo to zalego in moramo zase in za svoje otroke plačevati celo vožnjo. Prometno ministrstvo, znan sel.

Sport.

NOGOMET V NEDELJO.

I. S. S. K. Maribor: Vojna akademija, Beograd 3:4. V nedeljo se je na skrajno premenjenem in neugodnem igrišču »Maribora« vršila zanimiva tekma med I. S. S. K. Maribor in golenci vojne akademije iz Beograda, ki se nahajajo sedaj v Mariboru. Končala je z rezultatom 3:4 v korist vojnih akademikov.

Zagreb: Z velikim zanimanjem pričakovana prvenstvena tekma med Gradjskim in Haškom je končala s sigurno zmago prvega. Rezultat 4:1. Scortali so Götz 2, Mantler in Pazinck, za Hašk Plazeriano. Gradjski si je pridobil s to zmago prvenstvo Zagreba.

Beograd: Jugoslova: B. S. K. 5:0.

VIENNA V SARAJEVU.

Dunajska Vienna je gostovala v soboto in nedeljo v Sarajevu. Po slajni kombinacijski igri je zmagala nad S. A. S. K., prvaka Sarajeva z 7:2 (1:1), drugi dan pa 4:2 (4:0).

Gradec: Prvenstvena G. A. C.: Sturm 2:2 (2:1). G. A. C. postal s tem prvak Stalerske.

Wiener Neustadt: Reprezentanci Nižja Avstrija: Stalerska 2:0 (2:0).

Warsaw: Amateure (Dunaj): S. C. Warsawslanka 8:0 (4:0).

Krakov: Wacker (Dunaj): S. C. Jutrzenka 4:3. Wacker: Wisla 4:2.

Bialostok: Hacoah (Dunaj): Makabi 13:0.

Wilna: Hacoah (Dunaj): Makabi 11:0.

Lvov: Shmerring (Dunaj): Pogon 4:1 (4:0) in 2:3.

Bratislava: Slovan (Dunaj): Ligeti 2:2 (2:2).

Linzi: Admira (Dunaj): Linzer A. Sp. C. 2:0 (0:0).

St. Pölten: W. A. F. (Dunaj): St. Pölten S. C. 1:1 (0:0).

Langenlitz: Rapid (Dunaj): L. S. C. 11:1 (5:0).

Praga: Viktorija Žižkov: Slavoj Žižkov 1:0, Meteor VIII: Čechie Karlin 1:0, C. A. F. K., Vinohrady: Deutsche Sportbrüder 3:2.

Pardubice: Židenice, Brno: S. K. Pardubice 6:2.

Ruda (Slezja): Makabi, Brno: S. K. Ruda 7:0.

Hindenburg (Slezja): Makabi, Brno: S. C. Diana 12:0.

Poraz komitov.

V poslednjem času so se jako živahno gibale komitske tolpe ob bolgarski meji. Ne prestano so vpdale na naš teritorij in plele po selih tako, da je vlada morala povzeti najstrožje mere, da pokonča te roparske tolpe. Kljub porazom, ki so jih doživeli komiti pri spopadih z našim orožništvom in vojaštvom, se njihova roparska drznost ni zmanjšala. Organizirali so vedno večje napade, katere so sistematično izvajali. Tako je prišlo pred par dnevi pri selu Rudar v kratovskem srezu do vročega boja med komiti in našo žandarmerijo, katero so podpirali kmetje. Kmetje so namreč zapazili po noči, da se blizu selu večja četa komitov od bolgarske meje. Ker je selo organizirano v združenju proti bolgarskim banditom, je selski vojvoda takoj, ko je zvedel, da preti selu nevarnost, sklical kmetje pod orožje. Povelje za napad je bilo dano. V temni noči so tiho in neopaženo obkolili seljaki komitsko tolpo od vseh strani in zavzeli kritja. Zjutraj okoli 8. ure, ko so komiti zapazili nekaj sumljivih, in so se pomaknili naprej, so otvorili kmetje od vseh strani na tolpe strašen ogenj. Pri tem so kritični in razgrajali tako, da bi kdo mislil, da jih je na stotine. Komiti so takoj poskali kritja in pričela se je borba. Komiti niso vedeli, koga imajo pravzaprav pred seboj, ali so to orožniki, vojaki ali seljaki. V času, ko seljaki obkoljevali komite, so razposlali na vse strani glasnike, ki so pozivali na pomoč orožne kriv in vojaštvo.

Naši so kmalu dobili ojačanje. Najpoprej so prispeli manjši oddelki orožnikov in patruli, nato pa še vojaštvo z artilerijo. Vsi, ki so prihiteli na pomoč, so takoj posegli v boj. Okoli poldne je bila komitska četa opasana okrog in okrog z našim železnim orožjem. Ko je vojaštvo stopilo v akcijo s strojnimi puškami in topovi, so komiti uvideli, da je postal položaj za njih kritičen in so se poskušali prebiti skozi kordon, navažljivo na naše vojske s strašnim vpitjem in bombami. Vendar se je vsak poskus sproti izjalovil in z velikimi izgubami so se morali komiti vrnati nazaj v svoja kritja. Seljaki so spoznali, da je to četa vojvode Cvetka Oraševskega. Borba je postala silno vroča. Obupani komiti so se borili na življenje in smrt. Boj je trajal polnih 24 ur. Slednjič so morali odnehati komiti. Naši so se pomaknili naprej in razgledali boljšice. Našli so dva komita mrtva, a devet težko ranjenih, med njimi samega komitskega vojvode Cvetka Oraševskega. Vsi ranjeni so vjeti.

Na naši strani ni bilo mrtvih, le trije so ranjeni, med temi podporočnik Peter Miletič.

Poraz komitskih tolp po hbratih seljakih in odločnem nastopu orožništva in vojakov je izzval v vsej bregalniški oblasti veliko navdušenje.

Prosveta.

Pet možkih zborov je založil Šentjakobski pevski zbor v Ljubljani in sicer: E. Adamčič »Naročilo« po 4 Din 50 para, ter I. Pavčičeve »Dekle v rdečih tulpah« po 3 Din 50 para, »Kmečka balada« po 3 Din 50 para, »Dekle med rožami« po 2 Din in »Nagrobica« po 3 Din. — Zbori, o katerih se je kritika prav pohvalno izrekla, se dobe v Šentjakobski knjižnici v Ljubljani. Zunanji naročniki naj pošljejo denar naprej ter za poštno 50 para.

Koncert na Bledu. Tenorist kraljeve opere v Ljubljani g. Leopold Kovač in baritonist g. Drago Kržič, član kraljeve opere v Zagrebu, pridrida v četrtek dne 31. julija t. l. v veliki dvorani Kazine na Bledu koncert. Na klavirju sodeluje g. profesor K. Jerač. Spored vsebuje izbrane točke domačih in tujih kompozitorov. Pričetek koncerta točno ob 9. uri zvečer. — Z ozirom na priznane dosedanje uspehe našega najboljšega lirčnega tenorista g. Kovača, ki si je to pot izbral sebi vrednega partnerja v g. Kržiču, bo nudil ta koncert izreden umetniški užitek. Hvalevredna je ideja g. Kovača, da prirejuje v toku polne sezone na Bledu koncert, da bodo tudi tuji imeli priliko izraziti svoje mnenje o slovenskem pevcu. Ime g. profesorja Jerača, ki nastopi kot spremljevalec na klavirju, pa jamči, da je koncert skrbno pripravljen.

Gospodarstvo.

Industrijsko - obrtna razstava v Mariboru se vrši neprekinjeno od 15. do 28. avgusta 1924. Izvršine posle je prevzel agilni odbor, ki bo svojo nalogo kljub kratkemu roku, ki mu še preostaja, tudi čestno izvedel. Posetniki razstave uživajo ugodnosti na vseh tuzemskih železnicah. Za stanovanje je preskrbljeno. Sejmске legitimacije izdaja Uprava razstave v Mariboru in drugi zavodi.

× Stanje češke Narodne banke. V zadnjem tednu se je dvignil kovinski zaklad Narodne banke za 845 tisoč čeških kron in znaša sedaj 1050 milijonov češ. kron. Stevilo bankovcev se je zopet znižalo in sicer za 165 milijonov in znaša sedaj samo nekaj nad 7 in pol milijarde čeških kron.

× Udeležba Čehoslovaške pri madžarskem zunanem posojilu z 10 milijoni zlatih kron, kar znaša 83 milijonov čeških kron. Posojilo se bo obrestovalo po 7 in pol odstotka in se bo razpisalo po kurzu 98. Posojilo bo plasirala Češka obrtna in gospodarska banka. Posojilo se bo porabilo izključno za poplačilo dolga, ki ga dolgujejo madžarske železnice Čehoslovaški.

× Dunajski žitni trg. Ponudba tujih žitnih trgovcev še vedno ne odgovarja potrebam. Pomanjkanje blaga povzroča dnevno naraščanje cen. Poleg tega upliva silno na porastek cen Amerika. Žetev sama bo v Avstriji morebiti boljša, kakor pa se je računalo. Na Moravskem polju bo žetev sicer v resnici neugodna, toda iz Gornje Avstrije in Solnograške prihajajo ugodnejše vesti. Na borzi so notrle sledeče cene: avstrijska rž 3400 a. k. avstrijska lina moka od 6600 do 6700 a. K. in krušna moka do 4800 avstrijskih kron.

× Žetev Madžarske. Poljedelsko ministrstvo je objavilo novo poročilo o stanju madžarske žetve. Izgledi so v primeru izjemno ovsni slabši. Upa se, da bo letošnji pridelek sledeči: pšenica 14.63 milijonov metrskih stotov (lani 18.42), rž 6.42 (7.94), ječmen 3.51 (5.93) in oves 2.82 (3.98). Suho toplo vreme je bilo sicer za košnjo ugodno, toda za polneta žita je bilo neugodno. Končno je slabo uplivalo tudi mezdno gibanje poljedelskih delavcev.

× Madžarsko zunanje posojilo. Perspekt za podpis madžarskega zunanega posojila je bil v soboto objavljen. Skupno bo izdanih obligacij za 11.597.250 zlatih kron kar je enako 2.350.000 dolarjem. Posojilo se bo obrestovalo po 7½ odstotka. Madžarska tranša je tako ravno zasigurana, ko so zunanje. Kuponi se bodo vedno odplačevali samo v dolarjih. Izplačevanje kuponov se vrši tudi v slučaju vojne. Tudi tuji državljani je v vsakem slučaju zasigurano izplačilo kuponov. Obligacije posoj

To in ono.

Bilanca svetovne vojne. Vse vojujoče države so imele do srede l. 1919 35.380.000 sloveskih izgovor in sicer 8.300.000 mrtvih, 4.700.000 vsled porastka umrljivosti, 2.500 tisoč vojnih ujetnikov. V tej statistiki pa niso vštete izgube Turčije, francoskih in nemških kolonij, Združenih držav in Japonske. Če bi se vse te izgube seštelile, bi prišli do številke 4 milijonov. V vojni je padlo v vsem 12 milijonov ljudi. Mimogrede bodi omenjeno, da znašajo izgube Srbije 1.650.000 mož. — Vojni izdatki zavezniških držav so znašali 632 milijard zlatih mark, vojni izdatki centralnih držav pa preko 274 milijard. Izdatki vseh držav so znašali 906.139 milijonov 552.815 zlatih mark.

Svetovna vojna v leksikonu. Vsled pomankanja prostora samo par uvodnih besed. Francoski konverzijski leksikon »Petit Larousse« piše: Vzrok vojne, ki so jo povzročile centralne države avgusta meseca leta 1914, je bil v blaznem slavoletju Nemčije, da si pripori svetovno vladati. Francoska republika naj bi bila oropana svojih kolonij, razorožena, njena trgovina in industrija uničena in Francija naj bi postala država tretje vrste... Nemški leksikon Meyer pa piše: Gospodarski, vojaški in politični razvoj Nemčije po letu 1871 je onemogočil absolutno angleško gospodstvo, francosko vojaško premoč na kontinentu, ko tudi rusko razširjenje v Carigrad in Prago. Ti skupni interesi so ustvarili triple entente in obkroževalno politiko Edvarda VII. Izbruh od ruskega pauslavlizma na hujškanega srbskega sovražnika je povzročil atentat in ker so resno mišljeni posredovalni predlogi Nemčije in Anglije spodleteli,

je prišlo do vojne... Resnica seveda ni v nobenem leksikonu.

Revija angleške mornarice. V Spithheadu se je vršila te dni velika revija angleškega brodogradništva, prva po desetih letih. Revije se je udeležilo 193 ladij. Velikih linijskih oklopnic in križark ni bilo pri letošnji reviji toliko kakor pa pred desetimi leti. Zato pa je bilo drugih edinic več in je bila revija organizirana v smislu izkušeni svetovne vojne.

Strašen prizor pri zaslišavanju morilca Haarmanna. Pri zaslišavanju Haarmanna se je odigrala sledeča grozna scena. Roditelji nekega 19 letnega mizarskega pomočnika so spoznali med oblekami od Haarmanna ubitih žrtev obleko svojega sina, ki je pred kratkim izginil brez sledu. Ko je videl Haarmann njegovo fotografijo, je izjavil z vsem cinizmom, da ga je ubil on. Ko so ga nesrečni starši vprašali, zakaj da je to naredil, je hladnokrvno odgovoril, da v svojo zabavo. To je očeta umorjenega mladeniča tako ujezilo, da je pograbil za stol, da bi pobil zverinega morilca. Brez potrebe pa so stražniki morilca obvarovali pred razjarjenimi očetom.

Bivša cesarica Zita postane kinematografska igralka. Kakor znano, manjka bivši cesarici Ziti zelo denarja. Mesečno zapravi namreč nič manj kot 3000 ameriških dolarjev. Ker so se madžarski plemeniti naveličali zbirati za Zito solde, je prišla ta v težko zadrego. Njeni prijatelji so ji skušali pomagati na ta način, da so začeli v Ameriki prodajati njene slike. Bili so pa predragi in zato Amerikanci niso slik kupovali. (Dočim velja v Ameriki ena slika samo en cent, so zahtevali za Zitino sliko kar en dolar.) Seveda ni nihče slik kupil. Zitino

denarno zadrego je hotel porabiti podjeten Amerikanec v to, da bi Zita nastopila v nekem habsburškem filmu, zakaj ji je bila obljubljena velika plača. Govore, da bo Zita ponudbo sprejela.

Praska škofija ima nemško večino. Kakor poroča list »Neues Reich« je izstopilo iz katoliške cerkve v praški škofiji 750.000 katolikov. Število katolikov se je zato v škofiji znižalo od 2.280.000 na 1.450.000 duš. Od teh je 800.000 Nemcev in 650.000 Čehov. Če bi se k temu prišlo še verniki, ki prebivajo v Nemčiji, bi bilo razmerje za Čeha še neugodnejše. Seveda nima to število na zasedenosti škofijske stolice in drugih mastnih ustanov nobenega vpliva, kakor to žalostno konstatira »Prager Tagblatt«.

Orjaški jelen je živel v pozno terciarni dobi in nato v diluvialni (dobi) polagoma izumrl. Ali je bil sodebnik z diluvialnim človekom, še ni popolnoma dognano. Dandanes ga poznamo samo po njegovih ostankih, okostju in rogovju, ki je ostalo v zemeljskih plasteh. Po ostankih sodeč se je razprostiral in prodiral iz južne in zahodne Evrope proti severu in vzhodu. Dobi se jih v Podonavju, v Lombardiji, na Francoskem, v Nemčiji, Rusiji, Sibiriji in na Irskem. Brezdvomno je bilo več vrst orjaškega jelena. Največji, čegar rogovi se je razprostiralo 3-4 m, je živel zelo številno na Irskem, kjer ni bilo večjih zveri, ki bi ga zatirale. Okostil samcev so našli mnogo več, kot od samice Samci so se namreč vsled silne teže rogova — do 45 kg — pogosto ugreznili v močvirnatih tleh in tam občili. Po velikosti je bil orjaški jelen podoban losu, ki se danes plah samotari v obsevernih krajih. Kakor damjek je nosil lopatasto rogove.

Sovam dela človek navadno veliko krivico. Radi njih ponočnjakega življenja in odurne oblike telesa jih sovražijo in pokončava, ne da bi vprašali, je li to sovražstvo tudi opravičeno? O škodljivosti namreč ne more biti govora, prej o koristih, če izvzamemo veliko uharico, ki je pa zopet radi velike redkosti ne smemo streljati. S čim se sove hranijo, se vidi najbolj iz takozvanih izpljunkov ali izmečkov. Neprerabljive snovi so to, kakor n. pr. dlaka, perje, kosti itd. Altum je preiskoval njih vsebino in našel v 706 izpljunktih pegaste sove ostanke 16 netopirjev, 933 miši, 1530 rovk, 1 krta in 22 manjših ptic. V 210 izmečkih lesne sove ostanke 1 hermelina, 344 miši, 1 neverice, 33 rovk, 48 krto, 18 malih ptic in ogromno množino hroščev. V 10 svalkih čuka pa 10 miši, 1 rovk in 11 hroščev. Iz teh števil je jasno razvidna neškodljivost sov. Veliko število pokončanih poljskih miši pa priča o koristnosti.

Mož in žena.

Mož ima eno ljubezen: svet. Žena ima en svet: ljubezen.

(Peter Altenberg.)

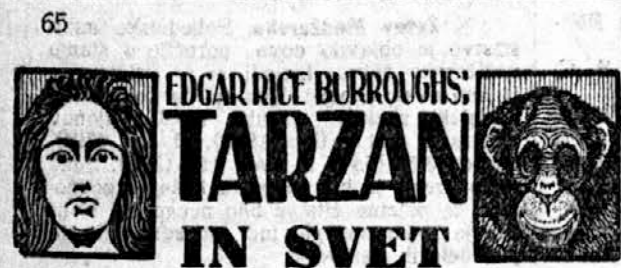
Najbolj idealna ljubezen: On dela, kar ona hoče, Ona dela, kar sama hoče. (P. A.)

Razmerje do ljubimke je določeno od dveh večnih skrbi: Od strahu, da bi se moglo končati in od strahu, da se ne bi moglo končati. (A. Polgar.)

Trboveljski premog in drva
dobavlja
DRUŽBA ILIRIJA
LJUBLJANA Kralja Petra trg 8
Telefon štev. 220
Plačilo tudi na obroke!

Vedno zadnje novosti
SAMO
GRICAR & MEJAC,
Šelenburgova ulica 3.

Kar Vi hočete
to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din. 28.—, Lekarnar Eug. Feiler Stubičica Donja, Elzatrj 357, Hrvatska

»Vaš ponos je žaljen,« je končal d'Arnot. »Ta mož vas je premagal in to vas boli najbolj. Toda nikar se ne sramujte zaradi tega. Svojega poraza bi vam ne bilo treba pojasnjevati, če bi bili v ozkem prostoru zaprti za afrikanskim levom ali pa z veliko gorilo iz džungle. In vendar ste se borili s tem možem, čigar železno mišičevje je zmirom premagalo te pošasti črne celine. Nič sramotnega ni za vas, da ste podlegli Tarzanovi nadčloveški moči.«

In potem, ko so stali policaji ob steni in pogledovali zdaj svojega predstojnika, zdaj Tarzana, je opitji človek storil edino, kar je bilo še potrebno, da odstrani zadnji ostanek jeze. Z razprostrtimi rokami jim je šel nasproti.

»Žal mi je, da sem zagrešil to zmotno,« je dejal. »Bodimo prijatelji!«

To je bil konec cele zadeve. Le Tarzan je bil še dalje na policijskih stražnicah predmet razgovorov in število njegovih prijateljev se je povečalo za štiri brumne policaje.

Ko se je d'Arnot vrnil domov, je našel na mizi pismo svojega angleškega prijatelja Williama Cecilia Claytona, lorda Greystoke. Oba sta si dopisovala, odkar sta sklenila prijateljstvo pri poneprekoni ekspedicijski za osvojitve Jane Porter, ki jo je ugrabila opica Terkop.

»Čez dva meseca se poročita v Londonu,« je dejal d'Arnot, ko je skrbno prebral pismo. Ni bilo treba Tarzanu še posebej razlagati, koga misli s tem »onadva«. Tarzan ni odgovoril ničesar in ostal cel dan molčeč in zamišljen.

Zvečer sta šla v opero. Toda Tarzan je bil med predstavo popolnoma prevzet od svojih mračnih misli. Sledil ni skoro nič dogodkom na odru. Videl je pred seboj le ljubko vizijo lepe ameriške deklice in ni čul drugega kakor žalostno sladki glas, ki mu je zagotavljal, da mu vrača ljubezen. In zdaj se bo omožila z drugim!

Poskušal se je otresti neljubih misli. V istem hipu je začutil vase uprte oči in ko je pogledal krog sebe, je videl smehljajoči se obraz grofice

Olge de Conde. Ko ji je Tarzan vrnil pozdrav, je bil prepričan, da znači prijazni obraz grofice toliko, kakor povabilo.

Med prihodnjim odmorom je šel v njeno ložo. »Tako zelo sem želela, videti vas,« je dejala. »Jezilo me je, da vam po uslugah, ki ste jih izkazali mojemu možu in meni, nisimo mogli pojasniti, zakaj nismo podvzeli nobenih korakov, da bi se obranili ponovnih napadov s strani onih mož. Gotovo ste smatrali to kot nevhvaležnost.«

»Krivo me sodite,« je odvrnil Tarzan. »Meni je bila le v živo radost misel na vas. Nobenega pojasnila mi niste dolžna. Sta vas onadva še nadlegovala?«

»Preganjane še ni končano,« je odgovorila ona. »Čutim, da se moram z nekom pogovoriti o tem in nobenega drugega ne poznam, s katerim bi se tako dobro lahko porazgovorila, kakor z vami. Morate mi to dovoliti. Morda bo koristilo tudi vam, ker poznam Nikolaja Rokofa in vem, da vas ni videl zadnjikrat. Bo že našel sredstva, da se maščuje nad vami.«

»Kar vam hočem povedati, vam bo morda še v prid, da videte njegovim maščevalnim naklepom. Več vam tu ne morem izdati, toda jutri ob petih bom za vas doma.«

Mestno županstvo Kočevje razpisuje

službo obratovodje na mestni elektrarni in vodovodu.

Obratovodja mora biti zmožen vseh elektro-tehničnih del. Upoznan mora biti z montiranjem in odmontiranjem električnih napeljav. Izkušen mora biti na vsa strojna dela v električni centrali, katere pogon se vrši deloma po vodni turbini, deloma z Dieslovimi motorji in akumulatorno baterijo. Vešč in upoznan mora biti z vsemi administrativnimi posli, ki se tičejo elektrarne.

Vešč mora biti slovenskega jezika v govoru in pisavi, kakor tudi nemškega. Starost ne preko 40 let.

Plača po načinu državnih nameščencev. Prosto stanovanje, kurjava ter uporaba vrta.

Prošnje je vlagati do 15. avgusta 1924, katerim je priložiti popis dosedanjega službovanja, izpričevala in staviti reference.

Mestno županstvo Kočevje,
dne 28. julija 1924.

Župan:
Ivan Novak l. r.

Dobro izvežban

kotlar

(Kesselschmied) se išče za trajno službo.

Ponudbe z navedbo spričeval pod »Kotlar« na upravo lista.

:: MALI OGLASI ::

Enonadstropna hiša

z gostilno in trgovino ter lepim vrtom ob cesti v prometnem kraju, se ugodno proda, Franc. Skubic, gost. Zavratnik 14. Ljilja.

Mehlovano sobo

išče gospod za stalno. Ponudbe pod »Stalno« na upravo lista.

Krepčajte otroke in bolnike z »Juhanom«!

Ekonom,

prvovrstna moč, z večletno prakso (oženjen, starost 80) ki ima veselje posebno do poljedelstva in živinoreje, išče primerno mesto za jesen ali novo leto. Ponudbe je poslati pod »Ekonom«, na upravo lista.

Lesni strokovnjak,

jugoslovanski državljani, išče službo kot upravitelj žage, skladišča in gozdne manipulacije v svrhu nadzorstva ali kontrole. Je dober računan in organizator, pošten z dolgoletno trgovsko in tehniško prakso v mehaniki in trdem lesu. Cenji, dopise pod »Marljiv« na upravo lista.

Puiski,

lepi, 8 tednov stari naprodeli. Cesta mestni log 8, Ljubljana.

Ali ste že

poskusili z malim oglasom v našem listu? Ne zamudite ugodnosti cene in uspeha.

10.000 Din

posojila se išče, event. se odstopi tudi stavbena parcela. Naslov v upravi lista.

Motorno kolo

»Puch« 5 ks. v dobrem stanju se vsled odpotovanja proda za 5.200 Din. Jamski trg 198, Zelena Jama, Ljubljana.

Gospod

s kapitalom želi znanja v vdovo, katere ima svoje stanovanje, pohištvo, ponudbe s sliko na upravo lista pod »kapitalist«.

Prvovrstne premoge

na drobno in debelo za industrijo in domačo kurjavo dobavlja po najugodnejših cenah in plačilnih pogojih

Dom. Čebin

trgovina s premogom Ljubljana, Wolfova ul 1/1.

Dokazano je, da je naš domači izdelek

izborne in izdatne kakovosti vsled česar ni treba kupovati tujih izdelkov temveč vsaka štedljiva gospodinja naj zahteva

izrecno le **KOLINSKO cikorijsko.**

Najnovejša knjiga!!

Izšla je v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg št. 8

„VERONIKA DESENIŠKA“

tragedija v petih dejanjih od našega slovitega pesnika O. Župančiča v treh različnih izdajah:

Ljudska izdaja v okviru »Splošne knjižnice« kot 28. zvezek. Cena broš. Din 25.—, vez. Din 32.—.

Nadalje finejša izdaja v večji obliki na finem papirju. Cena broš. Din 52.—, vez. v polplatno Din 60.—, v platno Din 66.—, in luksuzna izdaja v omejenem numeriranem številu 200 izvodov z lastnoročnim podpisom avtorja v elegantni vezavi v celum usnju. Cena Din 130.—.

Najboljša kolesa in šivalni stroji

za rodbinsko in obrtno rabo so edino

Josipa Petelinca, znamke Gritzner in Adler

Ljubljana

ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico,

r. z. o. z.

ki posluje v novopreurejenih prostorih v Ljubljani, Mestni trg šte. 6.

Hranilne vloge in vloge na tek račun obrestuje po 8% do 10%, ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpo- vednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru.

Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poročstvu. Daje tudi trgovske kredite ter sprejema caslje in inkaso faktur.

Velik godbeni avtomat

trdke »Kmetec« dobro ohranjen, primeren za večjo gostilno ali restavracijo se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

Lep postranski zaslužek se nudi!

potnikom in krajevnim zastopnikom, prevzeti tudi še zastopstvo ugledne ljubljanske trdke.

Pismene ponudbe s opisom sedanjega službovanja in z natančno navedbo, katere trdke in stroke sedaj zastopajo, je poslati na upravo lista pod »Lep postranski zaslužek«.

Reli damski filc-klobuki

došli. Cena od 180 Din višje. Minka Horvat modistka, Ljubljana.

Harmoniko

boljšo, petvrstno, trdke Lubas prodam. Stefan, Pot v Rožno dolino 34, Ljubljana.

Casopisni papir

večjo množino, se odda v pisarni tajništva Narodno Radikalne stranke v Ljubljani, Wolfova ul 1/1.